

Vår saksbehandler
Sylvia Kregnes

Vår dato
2019-12-20

Deres dato
2019-08-22

Antall vedlegg

Vår referanse
A03 - S:19/02762-2

Deres referanse
19/3715 EO TRR/bj

Side
1 av 2

Til
Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO
Norge

Høring – NOU 2019: 13 Når krisen inntreffer

Det vises til høringsbrev fra departementet av 22. august d.å. hvor departementet ber om innspill på NOU 2019: 13, Når krisen inntreffer.

Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) støtter forslaget om innføring av en krisefullmaktslov med en sektorovergripende fullmakts- og suspensjonshjemmel for ekstraordinære kriser i fredstid. Vi legger til grunn at loven ikke innsnevrer de ulovfestete prinsippene for nødrett.

Ved store og alvorlige hendelser som rammer kritiske samfunnsfunksjoner eller samfunnskritisk infrastruktur, vil det være av avgjørende betydning for den nasjonale responsevnen å kunne handle raskt. Spesielt ved større cyberangrep kan omfanget og konsekvensene være svært uoversiktlig, noe som vil kreve mye koordinering og eventuelt omdisponering av en større del av samfunnets samlede ressurser for å kunne håndtere angrepene. Dette kan også omfatte ressurser i private selskaper.

I kriser forårsaket av, eller som involverer alvorlige cyberangrep, vil situasjonen kunne være svært uklar med hensyn til en rekke faktorer, og det kan være vanskelig å vurdere hvor man befinner seg i krisespennet mellom krig og fred;

- følgeskadene kan være omfattende, men konsekvensene tar tid å kartlegge
- trusselbildet kan være sammensatt
- årsaken kan være uklar
- man vet ikke hvem som står bak.

Det kan i en slik situasjon være krevende å bedømme om man står overfor en ekstraordinær situasjon i fredstid eller om trusselsituasjonen er av en slik karakter at den faller inn under beredskapslovgivningens bestemmelser. Det vil fort ta tid å få tilstrekkelig oversikt over den faktiske situasjonen rundt hendelsene. Myndighetene vil da kunne være i en situasjon hvor man er usikker på om man har grunnlag for å utløse fullmakter som er forbeholdt krig og sikkerhetspolitiske kriser, men hvor det likevel er behov for å iverksette umiddelbare tiltak som man ikke har hjemmel til. I en slik situasjon vil det etter NSMs oppfatning være et klart

behov for en sektorovergripende fullmakts- og suspensjonshjemmel for å iverksette raske og nødvendige tiltak.

Lovforslaget baserer seg på at en eller flere alvorlige hendelser «*har inntruffet*». På side 120 i NOUen uttaler utvalget at det ikke vil være tilstrekkelig at man er truet av en forestående krise. Krisen må ha begynt å manifestere seg på en slik måte at man kan peke på hvilke samfunnsfunksjoner eller hvilke samfunnsinteresser som – i hvert fall i første omgang – er truet av krisen.

NSM mener lovens materielle virkeområde bør omfatte pågående aktiviteter, som med høy grad av sannsynlighet, innebærer at en ekstraordinær krise er i ferd med å inntreffe. Ved cyberangrep vil en effektiv nasjonal håndtering forutsette en koordinering av samfunnets ressurser så tidlig som mulig i et hendelsesforløp.

NSM går ut ifra at gjennomføring av loven vil medføre en oppdatering av Nasjonalt beredskapssystem da Kongen i statsråd vil få ytterligere fullmaktshjemler enn de som følger av beredskapsloven og relevante sektorregelverk.

I lovutkastet § 3 er vilkårene til om det foreligger ekstraordinære kriser at «kritiske samfunnsfunksjoner» eller «tungtveiende samfunnsinteresser» er truet. I sikkerhetsloven er virkeområdet knyttet opp mot «nasjonale sikkerhetsinteresser» og «grunnleggende nasjonale funksjoner». NSM savner en behandling av grenseflaten mellom terminologien som er benyttet i de to lovene og håper dette kan belyses i det videre arbeidet.

Roy Hunstok
avdelingsdirektør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent hos Nasjonal sikkerhetsmyndighet og sendes uten signatur.

Mottakerliste

Mottaker	Adresse	Post	Land	Kontaktperson
Justis- og beredskapsdepartementet	Postboks 8005 Dep	0030 OSLO	Norge	